

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ПЕТРОВАЦ
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ
ОПШТИНСКА УПРАВА

Центар 12, тел: 050/465-002, факс: 050/465-001, e-mail: petrovac@teol.net

У П У Т С Т В О
буџетским корисницима за припрему буџета
општине Петровац за 2025. годину

Петровац, септембар 2024. године

На основу члана 28. став 1. тачка б. и чланом 29. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 121/12, 52/14, 103/15, 15/16, у даљем тексту: Закон), Самостални стручни сарадник за буџет и финансије Општинске управе Петровац, утврђује

У П У Т С Т В О

буџетским корисницима за припрему буџета општине Петровац за 2025. годину

1. Овим Упутством се буџетским корисницима дају смјернице, оквири и рокови за припрему и израду буџета општине Петровац за 2025. годину.
2. Процјеном буџетских средстава и издатака за наредну фискалну годину треба да се обезбиједи ефикасно и ефективно финансирање приоритетних програма, услуга и активности којима се испуњавају социјалне и економске потребе грађана Општине Петровац
3. С обзиром на уобичајен несклад потреба и средстава, неопходно је да се приликом израде буџета за 2025. годину поштују дате смјернице, оквири и рокови за припрему и израду буџета, при чему полазна основа за финансијско планирање на годишњем нивоу чине елементи дугорочног плана утврђени на нивоу Републике Српске
4. У складу са чланом 29. Закона, а у вези Документа оквирног буџета Републике Српске за период 2025-2027. годину који је сачинила Влада Републике Српске, ово Упутство садржи:
 - 1) основне економске претпоставке и смјернице за припрему нацрта буџета општине Петровац за наредну фискалну годину,
 - 2) опис планиране политике јединице локалне самоуправе,
 - 3) процјену буџетских средстава општине за наредну фискалну годину,
 - 4) поступак и динамику припреме буџета општине.

ОСНОВНЕ
ЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И СМЈЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА
БУЏЕТА ОПШТИНЕ ПЕТРОВАЦ ЗА 2025. ГОДИНУ

1. ПЛАНСКА ПРЕДВИЂАЊА ИЗ ДОБ-а РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА ПЕРИОД 2025.-2027. ГОДИНЕ

Документ оквирног буџета Републике Српске за период 2025-2027. годинау даљем тексту ДОБ РС 2025-2027) је документ средњорочног планирања у који су укључене анализе и пројекције за ниво Републике Српске. Подаци исказани у ДОБ-у РС 2025-2027 прикупљени су и представљени у складу са стандардима фискалне статистике, и као такви су основа за фискалне анализе и имају улогу у развијању и надгледању економских и фискалних програма, али и у пословима праћења мјера економске политике.

Законом о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16) у члану 16. дефинисана је израда Документа оквирног буџета Републике Српске као основе за припрему и израду буџета. Намјена ДОБ-а РС 2025-2027 је да постави стратешки оквир и горње границе ресурса, унутар којих би се требао припремати годишњи буџет.

У том контексту, припрема и израда буџета засниваће се на ДОБ-у. ДОБ РС 2025-2027 даје пројекције прихода, расхода и финансирања за период 2025-2027. година.

Кључни циљ овог Документа је да осигура бољу повезаност између приоритетних политика Владе и начина на које она алоцира јавне ресурсе.

Међународно окружење

Међународни монетарни фонд (ММФ), у свом прољетном Извјештају (World Economic Outlook, update April 2024), маргинално је подигао прогнозу раста свјетске економије за ову годину, уз претпоставку снажног раста активности у САД-у и Кини, те слабијег раста у еврозони. Свјетска економија је показала изненађујућу отпорност на раст каматних стопа који су директна посљедица сукоба у Украјини и Гази. Такође, инфлација је смањена али није нестала а дошло је и до раста државних дугова широм свијета. Прогноза је да ће свјетска економија наставити да расте по стопи 3,2% током 2024. године и 2025.године , истим темпом као и 2023.године.

Прогнозирани раст економија еврозоне ове године износи само 0,8% као посљедица шокова из претходног периода и строге монетарне политике. У 2025.години, активност еврозоне би требала да се убрза на 1,5%.

Инфлација ће након неочекиваног ниског нивоа у првим мјесецима ове године, наставити да се смањује, те ће у Европској унији пасти са 6,4% у 2023.години на 2,7% у 2024.години, и на 2,2% у 2025.години.

Текућа макроекономска кретања у Републици Српској и изгледи за период 2025-2027. година

Као посљедица наглашених геополитичких ризика везаних за рат у Украјини и на Блиском истоку, рестриктивне монетарне политике ЕЦБ, те слабљења глобалне тражње, у околностима високих цијена хране и енергената слабијег раста најзначајних трговинских партнера и поопштравања услова финансирања, привредна активност у Републици Српској остварио се скроман реални раст од 1,6%.

Влада Републике Српске је наставила спроводити мјере у циљу побољшања економско-социјалног положаја радника кроз повећање плата оним радницима у јавној управи чија је нето плата била испод просјечне плате (1200 КМ); повећање трансфера за социјалну заштиту због динамике повећања броја корисника, те већих издвајања за здравствену и дјечију заштиту; обезбијеђена су додатна средства за борачки додатак; увећана су средства за породичне, личне и цивилне инвалидине; као и редовно повећање пензија. У оквиру подршке породици са четворо и више дјеце и помоћи у одржавању квалитета породичног живота обезбијеђена су средства за финансијску помоћ незапосленим родитељима са четворо и више дјеце.

Поред тога, повећана су издвајања за грантове који се односе на јавне инвестиције у оквиру Министарства здравља и социјалне заштите и Министарства породице, омладине и спорта. Према прелиминарним подацима, фискални дефицит опште владе Републике Српске у 2023. години, износи 339,1 милион КМ, што је номинално на приближно истом нивоу као у претходној години, док је његово учешће у БДП-у благо опало (за 0,4 п.п.) на ниво од 2,2%. Истовремено, јавни дуг је номинално мањи и његово учешће у БДП-у опало је на ниво од 33,7.

Очекивања кретања макроекономских показатеља у периоду 2025-2027.године, узимају у обзир актуелене економске трендове у Републици Српској и међународном окружењу. Пројектовање стопе привредног раста у периоду 2025-2027.године износе 2,7% 3,1% 3,3% респективно.

Ризици за макроекономске пројекције

Основни ризици по остварење пројекција према основном сценарију могу се посматрати као спољни и унутрашњи.

У условима заоштрених међународних и економских односа изазвани ескалацијом сукоба Русије и Украјине, застоја у глобалним ланцима снабдјевања и високим инфлаторним притисцима, спољни ризици представљају већи изазов за остварење пројектованог привредног раста у Републици Српској од унутрашњих. Већ је извјесно да се ове околности негативно одражавају на глобалну економију, а кроз утицај на потрошњу, инвестиције, спољнотрговинску размјену, утичу и на привредни раст Републике Српске.

Највећа неизвјесност у остварењу макроекономских пројекција по основном сценарију произилази из могућих дугорочних посљедица конфликта у Украјини на цијене енергената, сировина и хране, као и њихову расположивост, али и утицаја нових економских и политичких односа на међународном нивоу. Остварење наведених ризика, уз инфлаторне притиске значајно би се одразило на глобални раст, а тиме и на привредни раст Републике Српске. Због велике неизвјесности у односу на претпоставке и очекивања на којима се темеље пројекције основног сценарија, израђен је алтернативни сценарио који уважава познате ризике из окружења и посљедично предвиђа ниже стопе раста БДП-а. Смањење спољнотрговинске размјене на глобалном нивоу, у условима даљих инфлаторних притисака, ограничених количина енергената, те поштравања монетарне политике може довести до смањења привредне активности и индустријске производње у земљама ЕУ који су наши значајни спољнотрговински партнери, те даљег повећања неизвјесности у међународном окружењу. У алтернативном сценарију претпоставља се додатно смањење спољне тражње, а тиме и извозне активности Републике Српске. Остварење ових ризика негативно ће утицати на динамику прерађивачке индустрије, у наредном периоду. Потенцијални даљи раст цијене енергената и сировина повећаће трошковне притиске. Ово указује на потребу проналажења нових тржишта, за шта је потребно одређено вријеме за прилагођавање.

Економски притисци и неизвјесност у пословању на глобалном тржишту, те повећана неизвјесност у погледу промјена на финансијском тржишту, могло би се одразити на пословну активност у Републици Српској путем пада расположивог дохотка предузећа и становништа, те смањења инвестиционе активности, поготово ако се имају у виду повећани трошкови производње. То би за посљедицу могло имати мањи раст запослености и зарада од очекиваног, а тиме и мањи раст потрошње. Наставак кризе у Украјини и оштрије санкције Русији могле би изазвати додатну несташицу енергената и ресурса на глобалном нивоу, што би посљедично довело до даљег раста цијена и имало негативан утицај на потрошњу, инвестиције, спољнотрговинску размјену, тржиште рада као и на укупан привредни раст.

Остварење наведених ризика имало би за посљедицу ниже стопе раста БДП-а у односу на основни сценариј. Према алтернативном сценарију, у 2024. години, стопа реалног раста износи 1,0%, што је за 1,3 п.п. мање од основне пројекције. У периоду 2025-2027. године предвиђа се успорени опоравак привредне активности, по просјечној стопи од 2,2%, који у односу на основни сценариј претпоставља мање доприносе потрошње и инвестиција, те неутралне доприносе спољнотрговинског биланса.

Јавне финансије

Консолидовано посматрајући сектор опште владе, у периоду 2025-2027. година, већи дио укупних прихода чине порески приходи, односно индиректни порези (37,7%) и директни порези (13,3% - 13,5%). Значајан дио прихода чине доприноси за социјално осигурање (36,1% - 36,5%), док се остали дио односи на непореске приходе (11,9% - 12,4%) и грантове (0,4% - 0,5%).

У оквиру планиране укупне потрошње, у периоду 2025-2027. година, значајна су издвајања за дознаке на име социјалне заштите (49,3% - 50,2%) и издвајање за лична примања запослених (22,6% - 23,1%) који су дефинисани законским оквиром.

Донекле условљено расположивим средствима је издвајање за расходе по основу коришћења роба и услуга (6,5% - 6,6%), док се за нето издатке за нефинансијску имовину планира издвојити 7,3% - 7,5% укупне потрошње.

У структури планиране потрошње није занемариво ни издвајање за расходе камата и друге расходе финансирања (3,5% - 3,8%).

Према процјенама, у 2024. години се очекује буџетски дефицит у износу од 2,3% БДП-а. У наредном периоду 2025-2027. године, пројектовано учешће потрошње у БДП-у опада од 44,7% до 42,7%, тако да се буџетски резултат креће од дефицита на нивоу 0,8% БДП-а до суфицита од 1,4% БДП-а.

Регулаторни оквир и приоритети фискалне политике у наредном периоду

Руковођени одређивањем стварања повољне пореске политике и даљег очувања социјалне и фискалне стабилности, као и провођења реформи са циљем повећања привредне активности у периоду 2025-2027. година, у области опорезивања планирано је слjedeће:

Порез на добит

Када је у питању опорезивање добити правних лица (привредних друштава), у Републици Српској је у примјени Закон о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15, 1/17, 58/19 и 48/24), од 2016, 2017, односно, 2019. године којим је опорезивање добити правних лица унапријеђено у великој мјери у односу на период прије тог закона. То се првенствено односи на принцип групне амортизације, прецизирање прихода и расхода који се прихватају у пореском билансу, примјеном правила спречавања злоупотребе тзв. „утањене капитализације“ кроз правило ЕБИТА, детаљније и прецизније дефинисање правила трансферних цијена, те сужавања постојећих пореских олакшица за инвестиције и запошљавање, тако да је умјесто дотадашње олакшице умањења пореске основице пореза на добит за цјелокупни износ инвестиције та олакшица измијењена па је утврђено да се износ пореза на добит умањује за 30% привредном субјекту који изврши инвестиције у тој години у вриједности већој од 50% његове пореске основице

Иако је примјена новог закона резултирала ефикаснијим и ефективнијим системом опорезивања добити, у 2019. години донесен је Закон о измјенама и допунама Закона о порезу на добит којим је извршено проширење олакшице на инвестиције у производњу на начин да се привредним субјектима омогућава умањење основице пореза на добит за укупну инвестиције у опрему или постројења која се користе за производњу.

Порез на доходак

Законом о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, број 119/21) повећан је основни лични одбитак са 8.400 КМ на 12.000 КМ на годишњем нивоу и промијењена је основица пореза на доходак од личних примања тако да сада представља збир бруто личних примања.

Такође, умањена је стопа пореза на доходак од личних примања са 10% на 8%, а повећана је стопа пореза на доходак на доходак од ауторских права, права сродних

ауторском праву и права индустријске својине, капитала, капиталних добитака и осталог дохотка са 10% на 13%, с тим да је код ових доходака основица у Закону остала иста.

Законом о измјенама **Закона о порезу на доходак** („Службени гласник Републике Српске“, број 56/22) повећан је неопорезовани дио топлог obroка који се припрема код послодавца или се доставља послодавцу путем услуге кетеринга са досадашњих 4,5 КМ на 0,75% просјечне нето плате у Републици Српској за претходну годину коју је утврдио Републички завод за статистику.

Практично, тај неопорезиви дио топлог obroка за 2022. годину износио је 7,53 КМ, док је тај износ у 2024. години 9,55 КМ.

Законом о допунама **Закона о порезу на доходак** („Службени гласник Републике Српске“, број 112/23) уведен је посебан обвезник пореза од самосталне дјелатности – мали пољопривредник у порески систем, а накнада ученицима на практичној настави која се обавља код послодавца, у складу са прописима којима се уређује средње образовање, ослобођена је пореза на доходак.

Законом о порезу на доходак, између осталог, уређено је и опорезивање прихода од пољопривредне дјелатности, како лица која су регистрована и организована у форми предузетника, тако и лица која су организована у форми породичних пољопривредних газдинстава, те на тај начин обављају пољопривредну дјелатност.

У пореском смислу, правна лица која обављају пољопривредну дјелатност на тржишној основи, без обзира на форму (привредно друштво, задруга...), обвезници су пореза на добит, док су физичка лица која самостално обављају пољопривредну дјелатност обвезници пореза на доходак од самосталне дјелатности.

Доприноси

Законом о измјенама **Закона о доприносима** („Службени гласник Републике Српске“, број 119/21) умањена је збирна стопа обавезних доприноса у Републици Српској са досадашњих 32,8% на 31%, а смањење стопе је због истовремених измјена Закона о раду и Закона о порезу на доходак усмјерено на раст плата свих радника у Републици Српској.

Законом о измјени и допунама Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“, број 56/22) уведена је паушална основица доприноса за раднике домаћих привредника који су упућени на рад у иностранство док траје тај рад због јачања конкурентности тих привредника. Та основица једнака је најнижој бруто плати у Републици Српској.

Такође, Законом о подршци незапосленом родитељу четворо и више дјеце у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 132/22) предвиђено је остваривање права ове популације на новчано примање у износу од најмање 750 КМ мјесечно. Ово право установљено је ради подршке овој категорији становништва због поремећаја на глобалном тржишту рада и њихове рефлексije на тржиште рада у

Републици Српској, а узроковани исцрпљујућом и дуготрајном пандемијом вируса ковид 19, који су неизбјежно негативно утицали и на рад и социјални статус радно способног становништва Републике Српске, а посебно на социјални статус породица са четворо и више дјеце. Интенција Владе Републике Српске је да се незапосленом родитељу четворо и више дјеце омогући, поред права на новчано примање у номиналном износу, и права из пензијско-инвалидског осигурања, која се остварују на основу уплате доприноса. Да би се ова права остварила, било је потребно створити правни основ за уплату доприноса, због чега је и усвојен Закон о допуни Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“, број 132/22)

Закон о допунама **Закона о доприносима** („Службени гласник Републике Српске“, број 112/23) донесен је ради потребе смањења оптерећења образовних установа по основу обавезе уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за ученике за вријеме практичне наставе, односно током обављања стручне праксе код послодавца. С тим у вези, имајући у виду значај практичне наставе, а са циљем стварања бољих предуслова за развој практичне наставе код стручне праксе код послодавца смањена је основица доприноса са 50% на 20% просјечне бруто плате у Републици за претходну годину.

Порез на непокретности

У периоду 2025–2027. година није планирана измјена **Закона о порезу на непокретности**, већ интензивирање активности на пријављивању непријављених непокретности у Републици Српској. Наиме, прегледом буџетских средстава уочено је да су приходи од пореза на непокретности подцијењени и да се значајан дио прихода по овом основу не слијева у буџете јединица локалне самоуправе. Разлог томе је што значајан дио непокретности није уписан у Фискални регистар непокретности. Стога је у фебруару 2020. године формирана Радна група чији је основни задатак ширење обухвата обвезника пореза на непокретности, а која је понудила могућа рјешења, али без масовне процјене вриједности непокретности немогуће је употпунити Фискални регистар непокретности.

Пројекту Масовне процјене вриједности непокретности у Републици Српској се приступило ради усаглашавања података и евиденција, боље информисаности купаца и продаваца, равномјерном и правичном опорезивању непокретности, те стварању услова за примјену међународних стандарда и повећању броја инвеститора. Резултат пројекта Масовне процјене вриједности непокретности у Републици Српској су: израђен ажурирани регистар непокретности за потребе масовне процјене вриједности непокретности, ширење постојећег пореског обухвата јединица локалне самоуправе идентификовањем разлика између регистра непокретности и пореских евиденција (фискалног регистра непокретности) и израђен модел за процјењивање вриједности станова и кућа.

Закон о пореском поступку Републике Српске

Законом о измјенама и допунама Закона о пореском поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 37/22) усклађиване су одредбе закона са начелом правне сигурности, односно, којим је утврђен десетогодишњи рок застарјелости права на наплату пореског дуга који је доспио за плаћање до ступања на снагу Закона о пореском поступку

Републике Српске 01.01.2012. године. На овај начин ће порески обвезници који имају неизмирен дуг који је доспио до наведеног периода бити у погледу рокова застарјелости у једнаком положају у односу на оне пореске обвезнике који су имали неизмирени порески дуг настао након тог периода.

Закон о одгођеном плаћању пореског дуга

Закон о одгођеном плаћању пореског дуга ("Службени гласник Републике Српске", број 94/15) донесен је са циљем олакшања финансијског положаја привредних субјеката, одржања текуће ликвидности, подстицања запошљавања у привреди и боље наплативости пореског дуга. Законом о измјенама и допунама Закона о одгођеном плаћању пореског дуга ("Службени гласник Републике Српске", број 28/21) плаћање пореског дуга по основу пореза на добит за 2020. годину, пореза на доходак од самосталне дјелатности за 2020. годину, накнаде за унапређење општекорисних функција шума за 2020. годину и противпожарне накнаде за 2020. годину одгађа се једнократно до 30. јуна 2021. године уколико су уредно поднесене пореске пријаве за ту врсту пореза. Плаћање наведеног дуга послје 30. јуна 2021. године може се додатно одгодити на начин да се плати у шест једнаких мјесечних ануитета, с тим да први мјесечни ануитет доспјева 31. јула 2021. године, а посљедњи 31. децембра 2021. године. На износ претходно наведеног пореског дуга за вријеме одгођеног плаћања не обрачунава се камата.

Закон о фискалним касама

Новим **Законом о фискализацији** („Службени гласник Републике Српске“, број 15/22) уводи се нови технички модел фискализације у Републици Српској. Овај модел заснован је на новим технологијама и означава поједностављење цијелокупног процеса код обвезника фискализације, већу транспарентност у односу на потрошаче у смислу провјере валидности рачуна, те веома квалитетан алат код Пореске управе Републике Српске за сузбијање сиве зоне у промету.

Овим 37 законом стављена је и обавеза Влади Републике Српске за финансирање иницијалних трошкова фискализације код обвезника фискализације, а који модел финансирања ће бити јасно дефинисан подзаконским актом.

У складу са Законом о фискалним касама, донесени су подзаконски акти, чиме су се стекли услови за почетак примјене Закона о фискалним касама. С тим у вези, Пореска управа Републике Српске је 17. априла 2024. године објавила Јавни позив за подношење захтјева за покретање поступка иницијалне фискализације и субвенционисање трошкова иницијане фискализације за прву групу обвезника фискализације.

Закон о пореском систему Републике Српске

У складу са **Законом о пореском систему** Републике Српске, донесен је Правилник о успостављању и вођењу Регистра пореских и непореских давања Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/18) и Правилник о методама и начину вршења анализа оправданости пореских и непореских давања („Службени гласник Републике Српске“, број 68/18).

Законом се уређује порески систем Републике Српске и успостављање и вођење Регистра пореских и непореских давања Републике Српске. Циљ успостављања Регистра

пореских и непореских давања Републике Српске је јачање транспарентности увођења и наплате јавних прихода, успостављање јавне контроле над фискалним оптерећењем привреде и грађана, те сарадња власти, грађана и привреде у креирању повољнијег привредног амбијента који ће доприносити повећању конкурентности домаће привреде и расту животног стандард становништва.

Непорески приходи

Из Регистра пореских и непореских давања издвојена су одређена непореска давања са приједлозима њиховог смањења, укидања или другачијег обрачуна, а за која је пословна заједница исказала потребу за смањењем или укидањем, ресорна министарства процијенила да су непотребна или их је потребно смањити, не постоји оправданост даљег постојања, јер су приходи по основу убирања самог давања веома мали и не задовољавају принцип рационалности или постоји задужење Владе Републике Српске из претходног периода да се посебно анализирају.

Законом о измјенама и допунама **Закона о судским таксама** ("Службени гласник Републике Српске", број 67/20) укинута су судске таксе за поднесак којим се тражи увјерење и за издато увјерење, као и судске таксе за поднесак којим се тражи издавање јединственог приступног кода и за издати јединствени приступни код, те је извршено смањење судске таксе за упис регистар, као и за брисање уписа.

Посебан порез на имовину

Законом о утврђивању поријекла имовине и посебном порезу на имовину ("Службени гласник Републике Српске", број 15/22) уређују се услови, начин и поступак под којим се утврђује имовина и увећање имовине физичког лица и посебан порез на увећање имовине, а за коју физичко лице не може да докаже начин стицања, а орган надлежан за спровођење овог закона је Пореска управа Републике Српске (РСТА). Циљ предложеног закона је да се обезбиједи ефикаснији систем борбе против корупције, сиве економије и изградња институција, али и да се кроз правни систем контролишу приходи и тако превентивно дјелује и спријече могуће злоупотребе.

Пројекције јавних прихода

Пројекције прихода од директних пореза и непореских прихода урађене су на основу пројектованих макроекономских показатеља за Републику Српску и постојеће пореске политике у области директног опорезивања, као и прописа који дефинишу непореске приходе.

Пројекције прихода од индиректних пореза (без путарине од 0,25КМ/л) који припадају Републици Српској, за период од 2025. до 2027. године, поред уочених текућих трендова у наплати прихода, базиране су на прогнозама макроекономских показатеља за БиХ и Републику Српску и очекивањима да ће се износ средстава за финансирање институција БиХ, у наредном средњорочном периоду 2025–2027. година, бити на нивоу од 1.020,5 милиона КМ. С обзиром на специфичност система расподеле прихода од индиректних пореза, процјена кретања основних макроекономских показатеља за Републику Српску има додатни значај са аспекта сагледавања кретања крајње потрошње у наведеном периоду, као основе за утврђивање коефицијента расподеле прихода од

индиректних пореза између Републике Српске и ФБиХ. За систем расподеле прихода од индиректних пореза унутар Републике Српске, тј. између подсектора централне владе, јединица локалне самоуправе и ЈП „Путеви Републике Српске“ од посебне важности је пројекција сервиса спољног дуга.

Промјена било које од претпоставки на којима се заснива пројекција прихода захтијеваће измјену пројекције прихода које су наведене у овом Документу.

У овом поглављу приказане су средњорочне пројекције **прихода за сектор опште владе** коју чине подсектори: централна влада, јединице локалне самоуправе и фондови социјалне сигурности. Очекивани приходи износе 7.601,9 милиона КМ у 2025. години, 7.997,0 милиона КМ у 2026. години, односно 8.387,1 милиона КМ у 2027. години.

На основу пројектованих макроекономских показатеља и уочених трендова процјењује се да ће сектору опште владе, по основу прихода од индиректних пореза, у 2025. години припасти око 2.866,5 милиона КМ. У 2026. години очекује се да ће ови приходи износити 3.015,8 милиона КМ, односно 3.162,9 милиона КМ у 2027. години. То значи да ће нето приходи од индиректних пореза у 2026. години бити за 5,2% већи у односу на 2025. годину, а у 2027. години за 4,9% већи у односу на 2026. годину.

Према урађеној пројекцији, приходи подсектора централна влада износе 5.263,3 милиона КМ у 2025. години, 5.527,4 милиона КМ у 2026. години, односно 5.785,2 милиона КМ у 2027. години. У оквиру наслова 3.5 Средњорочни буџетски оквир (подсектор централна влада) детаљније су приказани приходи овог подсектора по рачуноводственим фондовима.

Очекивани приходи јединица локалне самоуправе су 1.314,8 милиона КМ у 2025. години, 1.391,5 милиона КМ у 2026. години и 1.456,1 милион КМ у 2027. години. У наредној табели приказана је пројекција прихода јединица локалне самоуправе у периоду 2025-2027. година.

	Пројекција (у мил. КМ)		
	2025.	2026.	2027.
ПРИХОДИ (I+II+III+IV)	1,314,8	1391,5	1456,1
I Порески приходи	734,8	790,9	843,5
1. Приходи од индиректних пореза	576,9	623,0	666,5
2. Приходи од директних пореза	134,7	142,3	149,7
3. Остали порези	23,2	25,4	27,3
II Непорески приходи	463,7	477,9	493,3
III Грантови	27,9	29,1	30,3
IV Трансфери између буџ. јед.	88,4	93,6	89,1

Око половине прихода јединица локалне самоуправе чине приходи од индиректних пореза. У складу са Законом о буџетском систему Републике Српске, из прихода од индиректних пореза који припадају Републици Српској, буџетима општина и градова припада 24% средстава преосталих након сервисирања спољног дуга Републике Српске. У складу са пројекцијом прихода од индиректних пореза за период 2025-2027. година и

Законом о буџетском систему Републике Српске, процјењује се да ће приходи општина и градова по основу индиректних пореза у 2025. години износити око 576,9 милиона КМ, у 2026. око 623,0 милиона КМ и у 2027. години око 666,5 милиона КМ.

У оквиру прихода од директних пореза код јединица локалне самоуправе најважнији су приходи од пореза на доходак и приходи од пореза на имовину. На основу Закона о буџетском систему Републике Српске, буџетима јединица локалне самоуправе припада 25% прихода од пореза на лична примања и пореза на приходе од самосталне дјелатности. Према пројекцији, приход од пореза на доходак који припада буџетима јединица локалне самоуправе износи 99,7 милиона КМ у 2025. години, 106,3 милиона КМ у 2026. години и 112,5 милиона КМ у 2027. години. Наведене пројекције усклађене су са пројекцијом раста плата и запослености у Републици Српској.

Опорезивање непокретности у Републици Српској прописано је Законом о порезу на непокретности, а на основу Закона о буџетском систему Републике Српске приход од пореза на непокретности у потпуности припада буџетима јединица локалне самоуправе. Пројекција прихода по основу овог пореза износи 35,0 милиона КМ у 2025. години, 36,0 милиона КМ у 2026. години и 37,2 милиона КМ у 2027. години.

Очекивани укупни износ непореских прихода у буџетима јединица локалних самоуправа је 463,7 милиона КМ у 2025. години, 477,9 милиона КМ у 2026. години, односно 493,3 милиона КМ у 2027. години.

Непорески приходи фондова социјалне сигурности износе по 4,4 милиона КМ за све три посматране године, док се очекивани трансфери између или унутар јединица власти износе од 315,8 милиона КМ у 2025. години, 305,2 милиона КМ у 2026. години и 305,3 милиона КМ у 2027. години. Највећи дио трансфера чини трансфер из буџета Републике који је планиран за Фонд здравственог осигурања у складу са Законом о здравственом осигурању у износу од 260,5 милиона КМ за 2025. годину и 254,0 милиона КМ за 2026. и 2027. годину, од чега се планира за посебан програм лијекова 76 милиона КМ годишње. Такође, у оквиру поменуте ставке налази се и трансфер из буџета Републике који је планиран за Фонд дјечије заштите у износу од 40,9 милиона КМ годишње за период 2025-2027. година.

Пројекције јавне потрошње

Према датим пројекцијама за период 2025-2027. година, укупна потрошња за **сектор опште владе** износи 7.741,4 милиона КМ, 7.922,2 милиона КМ и 8.121,0 милиона КМ респективно, која укључује расходе и нето издатке за нефинансијску имовину. У посматраном периоду, укупни расходи износе 7.174,4 милиона КМ, 7.324,9 милиона КМ и 7.530,7 милиона КМ. Највећи дио расхода (преко 53%) односи се на дознаке на име социјалне заштите, које се у посматраном периоду крећу од 3.812,8 милиона КМ до 4.076,3 милиона КМ. Скоро 25% расхода односи се на лична примања запослених, који су планирани на нивоу од 1.786,0 милиона КМ у 2025. до 1.836,8 милиона КМ у 2027. години. Поред тога, планирани нето издаци за нефинансијску имовину износе 567,0 милиона КМ у 2025. години, 597,3 милиона КМ у 2026. години и 590,3 милиона КМ у 2027. години и њихово учешће у укупној потрошњи креће се од 7,3% до 7,5%. Овако

планирана потрошња има тенденцију пада у структури пројектованог БДП-а и креће се 44,7% у 2025. години до 42,3% у 2027. години.

Најзначајнији дио посматране потрошње (око 70%) односи се на **подсектор централна влада** који у периоду 2025-2027. година износи 5.492,6 милиона КМ, 5.549,6 милиона КМ и 5.622,4 милиона КМ респективно. Од тога, расходи овог подсектора износе 5.244,4 милиона КМ, 5.312,6 милиона КМ и 5.433,2 милиона КМ, док се планирани нето издаци за нефинансијску имовину крећу од 248,1 милиона КМ, 237,0 милиона КМ и 189,3 милиона КМ, кроз посматране године. У оквиру расхода значајна су издвајања за дознаке на име социјалне заштите, затим издвајања за расходе за лична примања запослених, расходе по основу коришћења роба и услуга, субвенције и грантове.

За **подсектор фондови социјалне сигурности** планирана потрошња износи 1.397,1 милиона КМ у 2025. години, 1.438,7 милиона КМ у 2026. години и 1.502,8 милиона КМ у 2027. години. Од тога, расходи овог подсектора износе 1.271,8 милиона КМ у 2025. години, 1.315,6 милиона КМ у 2026. години и 1.366,3 милиона КМ у 2027. години, док планирани нето издаци за нефинансијску имовину крећу од 125,3 милиона КМ у 2025. до 136,6 милиона КМ у 2027. години. Најзначајнији расходи овог подсектора су дознаке на име социјалне заштите које су планиране на нивоу од 1.188,1 милиона КМ до 1.284,4 милиона КМ годишње, а односе се на финансирање права на социјалну заштиту које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања (Фонд здравственог осигурања РС, Јавни фонд за дјечију заштиту РС и ЈУ Завод за запошљавање РС).

Очекивана потрошња **подсектора јединице локалне самоуправе** износи 1.263,8 милиона КМ у 2025. години, 1.341,6 милиона КМ у 2026. години и 1.400,3 милиона КМ у 2027. години, од чега расходи износе 1.070,3 милиона КМ, 1.104,4 милиона КМ и 1.135,8 милиона КМ. Планирани издаци за нефинансијску имовину овог подсектора износе 193,5 милиона КМ у 2025. години, 237,2 милиона КМ у 2026. години и 264,5 милиона КМ у 2027. години. У структури расхода најзначајнији су расходи за лична примања запослених, расходи по основу коришћења роба и услуга, али и дознаке на име социјалне заштите.

Пројектовани суфицит/дефицит

У периоду 2025-2027. година, према планираним оквирима буџета за ниво опште владе у 2025. години планирани буџетски дефицит износи 139,5 милиона КМ, што је смањење у односу на очекивани дефицит у 2024. години у износу од 378,2 милиона КМ. У 2026. години, на нивоу опште владе пројектован је буџетски суфицит у износу од 74,8 милиона КМ, као и у 2027. години у износу од 266,1 милиона КМ.

Пројекција капиталне потрошње

У периоду 2025-2027. година планирана капитална потрошња (укључујући и властита средства учесника у реализацији пројеката - јавна предузећа, општине и други) износи укупно 2.916,6 милиона КМ, од чега се на министарства/институције односи 2.844,1 мил. КМ и на јединице локалне самоуправе 72,5 мил. КМ (подаци из Нацрта ПЈИ РС 2025-2027).

ПРОЦЈЕНА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА И ИЗДАТАКА ОПШТИНЕ ПЕТРОВАЦ ЗА 2025. ГОДИНУ

1. Пројекције буџетских средстава Општине Петровац за 2025. годину и лимити потрошње за буџетске кориснике

Уважавајући препоруке дате ДОБ-ом, те на основу анализе остварења прихода у протеклом периоду, утврђена је пројекција средстава у буџету Општине Петровац за 2025. - у КМ

<i>Врста прихода</i>	Остварено 2023.	План 2024.	Пројекција 2025.
Порески приходи	599.247	608.201	610.000
Непорески приходи	1.516.273	1.424.316	1.550.000
Грантови	3.497	10.000	10.000
Трансфери	262.641	240.000	250.000
Укупно:	2.381.658	2.282.517	2.420.000

Напомена: план за 2024.годину је ребалансирани

Обавеза је буџетских корисника да анализирају своје властите приходе као и приходе које остварују својим радом како би се евентуално повећала средства по овом основу у наредном периоду што би свакако утицало на висину буџетског оквира.

У буџетској 2024. години приливи по основу финансирања (задуживања) се не планирају, барем не у овом тренутку.

На бази економских претпоставки при пројекцији буџетских средстава предлаже се да при планирању буџетског оквира потрошње, буџетски корисници планирају средства/издатке у 2025. години на нивоу ребаланса из 2024. године, при чему се требају додатно анализирати материјални трошкови уз могућност њихове додатне рационализације. У складу са утврђеном класификацијом, буџетска потрошња се посебно планира за текуће расходе и капиталне издатке, за сваког буџетског корисника, према овом Упутству.

Политика локалне власти

Имајући у виду да буџет представља инструмент за остваривање циљева, годишња процјена средстава и издатака за наредну фискалну годину треба да финансијски

подржава стратешки план развоја и задовољење потреба грађана за јавним услугама. Основно одређење локалне власти је да се припреми буџет који је остварив и стабилан, а да се истовремено у структури буџетског документа препознају дефинисани циљеви, политике, програми и услуге.

Ефикасније коришћење расположивих ресурса, као и успјешније одређивање приоритета у трошењу финансијских средстава, основа су буџетске политике. Такође, у наредној фискалној години неопходно је утицати на повећано остварење непореских прихода, те на смањење текуће потрошње.

У складу са ануитетним плановима приоритетно се планира уредно сервисирање дугова према кредиторима, при чему није предвиђено ново задуживање у 2025. години.

Ради конзистентне интегрисаности у јединствен буџетски систем вишег нивоа власти намјера је да се сви расходи буџета прикажу у складу са захтјевима буџетске класификације (економске, организационе и функционалне), при чему се посебно презентује оперативни и капитални дио буџета. Одређење је да се сачини јасан и разумљив документ за јавност.

Од буџетских корисника се очекује да приликом израде приједлога својих финансијских планова уважавају наведене основе политике локалне власти.

Садржај Захтјева буџетског корисника

Форма и садржај буџетских захтјева треба да буде усклађена са чланом 25. Закона о буџетском систему РС и утврђеном методологијом планирања:

(1) Захтјев за текуће издатке потребно је да садржи: податке о постојећим и планираним активностима и услугама у буџетској **2025.** години, као и податке о организационој, квалификационој структури, броју запослених и коефицијентима; основицу за обрачун личних примања; средства за материјалне трошкове; појединачне елементе и укупне износе потребне за реализацију програмских активности, на начин да се могу пратити ефекти програмског буџетирања.

(2) Захтјев за додатна средства за текуће активности чије се финансирање не може ускладити са ограничењем садржаним по овом Упутству, детаљно треба образложити, са приједлогом приоритета, који ће се размотрити у поступку доношења буџета за наредну фискалну годину.

(3) Захтјев за набавку основних средстава и опреме, додатним средствима за капиталне пројекте започете у претходним фискалним годинама као и за нове пројекте- приоритете које треба размотрити у поступку доношења буџета за наредну фискалну годину.

(4) Властити приходи, грантови, донације, примици од продаје имовине и остали јавни приходи који припадају буџетским корисницима морају се исказати у Захтјеву на приходовној страни. Коришћење тих прихода за одређене намјене утврдиће се Одлуком о извршењу буџета за **2025.** годину.

(5) Сарадници у Општинској управи су дужни размотрити приједлог финансијског плана за потрошачке јединице из своје надлежности и мишљење уз сагласност доставити у Самосталном стручном сараднику за буџет и финансије.

(6) Буџетски захтјев треба да садржи финансијски израз предложеног плана и писмено образложење за сваку позицију.

III ПОСТУПАК И ДИНАМИКА ПРИПРЕМЕ БУЏЕТА ОПШТИНЕ ПЕТРОВАЦ ЗА 2025. ГОДИНУ

1. Захтјев за текуће расходе и издатке

Основа за планирање ових средстава је план за **2025.** годину и оставрење за првих 6 мјесеци **2025.** године.

2. Захтјев за додатна средства за текуће активности

Писмено образложити додатне активности и обавезно мора да садржи опис и разлоге активности за које се траже додатна средства и нови запослени по потреби. Уз захтјев из тачке 1. и 2. обавезно се доставља образложење у писаној форми које садржи податке о организационој структури буџетског корисника, његовим активностим и услугама, преглед средстава и запослених који су неопходни за обављање активности и пружање услуга у оквиру буџетских издатака, као и описе и разлоге обављања активности за које се траже додатна средства.

3. Захтјев за набавку основних средстава и опреме

Захтјев за набавку основних средстава и опреме, додатним средствима за капиталне пројекте започете у претходним фискалним годинама и за нове капиталне пројекте, као приоритете које треба разматрати у поступку доношења буџета за наредну фискалну годину.

Приходе и примитке који намјерава остварити потрошачка јединица- буџетски корисник потребно је доставити према динамици прикупљања прихода. Приходи који су намјенски потребно је означити у које расходе се употребљавају.

Корисници грант средстава из буџета општине дужни су доставити информације о потребним средствима и активностима ради планирања расхода по основу грантова, најкасније до **13. 09. 2024.** године.

Потребно је да доставе податке на основу којих је утврђена висина као и јасне и мјерљиве циљеве који ће се остварити давањем грантовских средстава. Такође потребно је да се доставе јасни и мјерљиви показатељи резултата давањем гранта и добра аргументација траженог износа са прецизном намјеном утрошка средстава.

Буџетски корисници су дужни да најкасније до **13. 09. 2024.** године доставе у писаном облику буџетски захтјев за буџетску 2025. годину.

Према буџетском календару утврђеном у члану 28. Закона, надлежни извршни општински орган утврђује нацрт буџета општине до 1. новембра и доставља га Министарству финансија ради добијања препорука.

Према одредбама члана 28. тачка њ. Закона, Скупштине општина се изјашњавају о Нацрту буџета општине до **15. новембра 2024. године.** Након утврђивања Буџета општине Петровац за **2025.** годину исти ће бити презентован јавности кроз оглашавање у

средствима јавног информисања, на огласној плочи општине и на WEB страници општине, на који могу сви грађани дати своје мишљење и препоруке.

Посебни састанци ће се водити са сваким буџетским корисником посебно при чему ће се састављати записници, а буџетски корисници такође могу писаним путем доставити своја мишљења и препоруке у тврђеним роковима. По спроведеној јавној расправи утврђује се Приједлог буџета и доставља Министарству финансија на давање сагласности.

Буџет општине за **2025.** годину треба да донесе Скупштина општине до **15. децембра 2024.** године.

Број: 06-400-588/24

Датум: 02.09.2024.

Сам.стр.сарадник за буџет и финансије

Љиљана Будимир-Станковић